

УДК 070(430=161.2)"199/20"

ПРЕСА НОВІТНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В НІМЕЧЧИНІ: РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

Михайло Присяжний

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Генерала Чупринки, 49, м. Львів, 79044, Україна
e-mail: journft@franko.lviv.ua*

У статті основну увагу зосереджено на проблемах новітньої еміграції з України в Німеччині (від початку 90-х років минулого століття до сьогодні), пов'язаних із становленням та розвитком друкованих періодичних видань. Наголошується на феномені превалювання російськомовної преси не тільки у Німеччині, але й на європейському континенті. Висувається теза про централізоване фінансування цієї періодики, що є складовою частиною глобальної далекосяжної руйнівної інтервенції Росії в країнах Європейського Союзу.

Розглянуто тематичну структуру кількох російськомовних видань – «Мюнхен-плюс», «Новая волна», «Районка», «Всё про всё», «Наше время», «Вести». Окремо досліджено еволюцію проблематики журналу «У нас в Баварии» з часу його заснування до сьогодні.

Автор обмотивовує необхідність трансформації україномовної газети «Християнський голос», яка видається в Мюнхені, та заснування ще двох видань як органів Об'єднання українських організацій в Німеччині та Союзу українських студентів Німеччини, які за умови продуманого менеджменту могли б бути самоокупними.

Ключові слова: новітня українська еміграція, Німеччина, російськомовна преса, україномовна преса, тематична структура, рекламний блок, інформаційна інтервенція Росії, національна ідентичність.

Одночасно із розпадом радянської тоталітарної системи й утворенням незалежних держав на початку 90-х років минулого століття розпочалася нова хвиля еміграції. Дві попередніх – після Першої світової війни і, на жаль, програних українських визвольних змагань, а також після Другої світової війни – мали яскраво виражене політичне забарвлення. Саме як політичних емігрантів трактували великі потоки українців уряди держав, які надавали прихисток переселенцям зі Сходу, і визначали відповідний їх статус у структурі населення. Новітня еміграційна хвиля спричинена в основному економічними факторами, тобто неможливістю самореалізації у власній державі, бажанням значної частини українського суспільства жити краще, матеріально забезпечувати власні родини, отримувати за свою працю достойну платню. І все-таки склад (зріз) нинішніх українських емігрантів у різних європейських країнах не однаковий.

Окремо варто виділити Німеччину, яка після розпаду СРСР створила сприятливі умови для переселення етнічних німців, а також надала належні мож-

ливості для проживання єврейським родинам з колишніх радянських республік, відповідно матеріально підтримуючи їх на державному рівні. До них приєдналася значна кількість емігрантів, які були готовими працювати і на некваліфікованих роботах заради утримання власних родин в Україні. Тому нині палітра новітньої української еміграції – багатобарвна. Крім перелічених вище груп значну частину її становлять потомки післявоєнних політичних скитальців, вчені, музиканти, спортсмени, технічна інтелігенція, медики, представники інших унікальних професій, яким надаються місця на сучасному німецькому ринку праці, студенти вищих шкіл.

У результаті кожного еміграційного етапу у середовищі переміщених осіб відбувалися процеси консолідації, тобто утворювалися структури, що ставили глобальну мету – збереження національної ідентичності. Серед цих новоутворень були політичні партії і організації, наукові та освітні установи, церкви, творчі і професійні спілки, театральні, хорові музичні колективи тощо. Неодмінним «атрибутом» організованого емігрантського життя була преса українською мовою. Вона творилася навіть у неймовірно важких умовах табірної утримання і виконувала важливу консолідуючу роль. Кількість українських періодичних видань, приміром, у перші роки після Другої світової війни у вщент зруйнованій Німеччині сягала сотень назв. Тому у цій студії ставимо **мету окреслити стан і перспективи україномовної періодики у Німеччині**, зокрема лише в одній землі – Баварії, де зауважується найбільша концентрація україномовного еміграційного сегменту.

На час нової еміграційної хвилі (початок 90-х рр. минулого століття) у Баварії, зокрема у її столиці Мюнхені, функціонувало як окрема інституція Центральне представництво української еміграції в Німеччині, Антибільшовицький блок народів, Український Вільний Університет (УВУ), Товариство «Рідна школа» разом із приміщенням інтернату і щоденним садочком та суботньою школою, екзархат УГКЦ, греко-католицька церква і домівка при ній, православна церква, ряд громадських організацій, приміром Спілка українських студентів Німеччини, Союз українок, Українське спортивне товариство, Українська редакція радіо «Свобода», газети «Християнський голос», «Шлях перемоги», видавництво «Дніпрова хвиля». УВУ безкоштовно надав приміщення для першого дипломатичного представництва незалежної України – Генерального консульства. Тобто існувала низка матриць, які належало заповнити, підсилити, розвинути новітніми емігрантами. Тут слід зауважити, що майже всі ці інституції збереглися до сьогодні, або набули інших конфігурацій. У цих умовах, здавалося, мав би отримати новий поштовх процес становлення нової української друкованої періодики. Чи сталося таке у Баварії?

Щоб відповісти на це запитання, оглянемо мюнхенський ринок еміграційної преси весною 2012 року, тобто більш ніж через 20 років з часу активного руху колишніх радянських громадян на Захід. Тут варто зауважити, що на баварських теренах переважна більшість скитальців походила з України, тому можна було сподіватися на появу преси також і українською мовою. Одним із найбільш помітних видань того часу був журнал «У нас в Баварии. Интеграция – информация – реклама». На квітень 2012 р. вийшло 12 чисел місячника і у редакційній статті головний редактор Ольга Котлицька підсумувала рік праці. Зокрема підкреслено,

що з часу виходу першого номера тираж зріс до 10.000 примірників. Також вдалося налагодити систему кольпортажу: у 4 великих баварських містах – Нюрнбергу, Аугсбургу, Регенсбургу та Інгольштадті – створено редакційні представництва. Визначилося і коло авторів – понад 20 професійних журналістів. О. Котлицька окремо зауважує: «Ми співпрацюємо як із багаточисельними «російськими» фірмами і юридичними особами, так і з крупними німецькими компаніями, для яких 400-тисячне (!) російськомовне населення Баварії становить значну частину ринку» [5]. Вже тільки одна ця цитата дає відповіді на кілька важливих питань – джерела фінансування (підтримки), аудиторія, мова часопису і очікувана тематична структура.

Журнал «У нас в Баварии» виходить російською мовою. Попри значний сегмент реклами (вона тут займає понад 30% журнальної площі) видання має виразну тематичну структуру. У розділах «Золотий фонд Баварії», «Квітневий калейдоскоп», «Змішані шлюби», «Знайомі всі обличчя», «Дати», «Знай наших», «Не хлібом єдиним», «Життя моє», «Дитяча сторінка» видавцям вдається охопити доцільне коло тем, які становлять інтерес для новітніх емігрантів, мають просвітницьке спрямування. У тому ж числі журналу (№ 3, 2012) є два «змінних» розділи – «У нас в Нюрнбергу» і «У нас в Аугсбургу» (у наступних відводиться місце і для інших міст скупченого проживання читачів часопису – Інгольштадту, Ерлангену, Фюрту, Розенгайму...). Тобто видання намагається дотримуватися рівномірного подання інформації за «географічним» принципом, що є ознакою професійного підходу до ведення журналу. Зміст видання не політизований: під розділами-рубриками – цікаві розповіді про мюнхенського характерника священика Тимофія Прохорова, донського козака, який після війни власноруч побудував церкву і домівку при ній (нині це територія Олімпійського містечка), творчий портрет відомого актора московського театру «Современник» Олександра Олешка з анонсом про майбутній бенефіс у Мюнхені, розповідь про ченця баварського монастиря бенедиктинців Йозефа Перушитца, який сто років тому загинув на «Титаніку», добірка про незалежну благочинну організацію «Münchner Tafel», що допомагає потребуючим, в тому числі і вихідцям з СРСР, розвідка про Віяльма Вільсона, який у Нюрнбергу змонтував і відлагодив перший у Німеччині паровоз і управляв ним впродовж 22 років...

Рекламні блоки журналу «У нас в Баварии» відображають широкий спектр послуг і пропозицій, які надають і пропонують підприємці, медики, юристи, науковці, освітяни тощо з числа емігрантів, а також окремі баварські та й українські фірми, особливо транспортного спрямування. Журнал надає свою площу і для оголошень, серед яких зауважуємо тексти від українських закладів і церков.

Головний редактор журналу «У нас в Баварии» Ольга Котлицька – колишня харків'янка, досконало володіє українською мовою. Вона готує популярну місячну програму для 5-го українського телеканалу. Було би необачно і неправильно дорікати їй, що редагований нею журнал видається російською мовою. Можливо це і добре, і не залежить від неї особисто. Тут допускаємо, що зразком для цього видання був місячник «У нас в Гамбурге», який видається уже понад 10 років великим накладом, має постійних читачів і сповна відповідає потребам російськомовних реципієнтів.

Перекидаючи місток з 2012 року до 2015-го, зауважуємо значні зміни в проблематиці журналу. Вона з огляду на політику Росії і розв'язану нею війну в Україні зазнає кардинальних змін. У другому номері 2015 р. вміщена, приміром, стаття Олега Мушловіна «Борис Райтшустер: останній московський фокус», у якій автору вдається аргументовано, безпристрасно розповісти про одного з провідних німецьких журналістів Бориса Райтшустера, який впродовж довгих років працював у Москві і написав бестселер про «путінську демократію», яким після другого німецького видання зацікавилася харківське видавництво «Vivat» і видало книгу російською та українською мовами під заголовком «Путинократия. Человек власти и его система». О. Мушловін послуговується незаперечною аргументаційною базою: від ніби зауваження-чутки на маргінесі про те, що вся німецька журналістика працює на гроші «Газпрому» до одкровення генерального директора видавництва «Vivat» Юлії Орлової, яка зауважує, що «видання книги стало втіленням громадянської позиції колективу редакції, яка надіється, що книга може протидіяти масованій інформвійні, яку веде Росія проти України» [2, с. 7]. Загалом оптимістичний тон публікації варто усіяло вітати і дякувати **нашим** російськомовним у Баварії, які констатують для кремлівських посіпак: «Ми, українці, змінилися, стали іншими. А що нам ще належить змінити і, звичайно, в кращий бік, ми змінимо, не сумнівайтеся. Тільки не заважайте нам! І читайте Райтшустера» [2, с. 7].

У цьому ж номері у розділі «Від редактора» вміщено надзвичайно виважений і аргументований коментар «А Порошенко – єврей?» Ольги Котлицької. Вона зауважила, ніби на побутовому рівні, в товаристві емігрантів прояв надзвичайно шкідливої тенденції «полювання на відьом» і дає цьому явищу рішучий бій. О. Котлицька полемізує з яскраво вираженою групою людей у середовищі діаспори, яку називає «кримнашами». Власне, один із таких «кримнашів» і поставив їй запитання, яке вона винесла в заголовок [1, с. 10]. Неважко здогадатися, хто стоїть за таким означенням-словотвором.

«Весняне меню» баварського ринку 2012 р. російськомовної преси доволі різноманітне. Насамперед, привертає увагу місячник «Мюнхен плюс». У квітні появилось 4-е (169) число цього видання, яке відрізняється від інших, про які говоритимемо нижче, мінімальною кількістю реклами і щільною інформаційною насиченістю. Як і належить у виданнях такого типу вся інформація концентрується у тематичних блоках – «Політика» (2 стор.), «Туризм і подорожі» (1 стор.), «Аугсбург плюс» (1 стор.), «Мозаїка» (2 стор.), «Медицина і мистецтво (1 стор.), «Медицина і здоров'я» (1 стор.), «Літературна сторінка», «Реклама» (1 стор.), «Побут і звичаї» (1 стор.), «Є над чим подумати» (1 стор.), «Інтеграція» (1 стор.), «Автомото» (1 стор.), «Маленькі оголошення» (1 стор.), «Зірки рекомендують» (1 стор.). Деякі полоси «безіменні», бо вміщені на них публікації важко однозначно озаглавити [3].

Близька за тематичною структурою до «Мюнхен-плюс» інша російськомовна газета «Новая волна», яка появляється у Нюрнбергу щотижня, починаючи з грудня 1999 року. Тут переважають публікації історико-пізнавального спрямування, у блоці «Світ+ми» порушуються актуальні «російські» теми (Инаугурация / Владимир Путин в третий раз приведен к присяге в качестве президента России...; Свобода – хорошо / Что будут помнить потомки о президентстве Мед-

ведева?), але контент їх суттєво відрізняється від офіційного кремлівського «заколисування» [4]. Незважаючи на те, що газета з'явилася 10 травня, у ній нема жодної згадки про велику перемогу, натомість є пізнавальна кореспонденція «Sonntag ist Muttertag» – про день матері в Німеччині, який відзначається кожної другої неділі травня. Слід підкреслити, що реклама в «Новой волне» займає більшу частину газетної площі, видання у форматі додатка пропонує програми доступних у Німеччині українських телеканалів.

Привертає увагу своєю ностальгічною назвою «Районка» місячна регіональна безплатна російськомовна газета, яка видається в Білефельді з 1 жовтня 2000 року. В ній від традиційної совдепівської районки залишилася тільки назва. Насправді це професійно тематично зорганізоване рекламно-розважальне видання, у якому надається перевага публікаціям на сімейно-побутові, медичні теми. Тут вдало поєднуються блоки гумору, юридичних порад, кулінарних рецептів. Основне ж місце у «Районці» займає реклама і програми телепередач. На відміну від попереднього видання тут анонсуються провідні, доступні у ФРН, російські телеканали. Ця газета має один із найбільших тиражів – 150.000 екземплярів.

Інших три газети з весняного «мюнхенського ринку преси» 2012 р. – «Всё про всё», «Наше время», «Вести», редакції яких знаходяться відповідно в Ганновері та Ідар-Оберштайні (Рейнланд-Пфальц) належать до «жовтої» преси. Підходи до верстки, кольору, подачі текстового та ілюстрованого матеріалів – ідентичні. Вищезначені місячні видання є запотребованими в середовищі емігрантів, кожна газета має тираж від 80 до 100 тисяч примірників і поширюється безкоштовно. Очевидно, явно переважаючий рекламний сегмент дозволяє редакціям не тільки безбідно існувати, але й втішатися немалими прибутками. Місячники намагаються сповна догодити невибагливому російськомовному емігрантському співтовариству, яке користується всіма соціальними німецькими благами включно з надійним медичним забезпеченням, не переймаючись політичними та економічними проблемами, яскраво окресленим розважально-гедоністичним контентом. Між численними багатоколірними рекламними блоками розповіді про зірок шоу-бізнесу, відомих багатіїв та скандальних політиків, сумнівної достовірності публікації на історичні теми, поради медиків, астрологів, психологів, косметологів, анекдоти, кросворди, кулінарні рецепти тощо. Тобто характерне для «жовтої» преси «меню», на яке очікує необтяжений побутовими та іншими проблемами обиватель. Такі підходи характерні для архітекtonіки переважної більшості друкованих емігрантських видань. Хоча серед газет є і такі, що будують свою тематичну політику на основі аналітики. Приміром «Рейнская газета», «Русский Берлин» дотримуються стандартів якісної преси. У їх тематичній палітрі знаходиться місце і для української та навколоукраїнської проблематики. Але, щоб оцінити справжні наміри і задуми журналістських колективів і продукуюваної ними преси, треба неупереджено, спеціально (цілеспрямовано) проаналізувати хоча б змістове наповнення тематичних блоків. Бо, незважаючи на зовнішню лояльність до нинішніх українських реалій, політики Німеччини і ЄС щодо Росії, а радше путінського режиму, маємо підстави для кількох наразі риторичних запитань.

Починаючи з 2007 року на сайті www.PressaRu.EU безплатно інсталювані для читання 140.495 сторінок 3.403 номерів 58 газет і 43 журналів російською мовою, які видаються в країнах Західної Європи, що становить більше ніж 77 GB [6].

Сайт цей постійно оновлюється. Сторінки видань для зручності можна перегортати, збільшувати, роздруковувати. Творці цього ресурсу рекомендують ділитися інформацією з друзями... Чи могла б новітня російськомовна еміграція так зорганізуватися, вибудувати таку струнку піраміду друкованих ЗМІ паралельно з вирішенням насущних побутових та й інших проблем у країнах переселення? Тут мусимо констатувати, що серед переміщених з колишнього СРСР осіб була, звичайно, велика кількість журналістів. Але їх треба було об'єднати, сконцентрувати зусилля в потрібному напрямку, і, очевидно, окремі ланки піраміди підсилити спеціально відрядженими менеджерами, забезпечити стартовим та й наступними капіталами. Слід зауважити, що рекламний цех російськомовної європейської преси зосереджений в одних руках і є частиною тої піраміди, яка успішно функціонує і втішається малими і великими перемогами у рішучій інформаційній експансії на Захід. Тут знову риторичне запитання: хіба не зауважують відповідні спеціальні служби західних держав цілеспрямованого наступу, спрямованого на привнесення російського, очевидно руйнівного елемента у власні демократичні підвалини? Звичайно, у сучасному світі і емігранти мають право на національну ідентифікацію. Це є неодмінною ознакою кожного демократичного суспільства. Але коли фінансові і професійні ресурси щедро і безконтрольно імпортуються, коли згубна нав'язлива ідея «русского мира» супроводжується збройними інтервенціями, захопленням чужих територій (Крим, Схід України) варто селекційно поставитися до реалій російськомовного європейського інформаційного ринку. Прикро, що до його повноцінного функціонування залучені вихідці з України, які, маємо надію, загалом тверезо оцінюють і усвідомлюють справжню суть і далекосяжну мету ненаситного північного сусіда. Їх громадянську позицію зауважуємо на численних антиросійських протестних акціях, які відбуваються останнім часом у великих німецьких містах.

А чи маємо ми у Німеччині, інших європейських країнах україномовну періодику? Оразу після Другої світової війни на німецьких теренах в період 1945-1950 рр. виходило 280 газет і журналів, інформаційних бюлетенів українською мовою, відповідно російською – десять. Всі вони без винятків видавалися коштом переміщених осіб, лише окремі газети частково підтримувалися американською військовою владою. В середовищі новітньої еміграції в Німеччині не фіксуємо жодного (!) україномовного друкованого періодичного видання. З післявоєнних часів до сьогодні видається єдиний часопис «Християнський голос», який у перші роки свого існування (перший номер появився у січні 1949 р.) був повноцінним суспільно-релігійним тижневиком. Його в різні роки очолювали провідні еміграційні журналісти Б. Ісаїв, П. Данилевич, М. Коновалець, І. Волянський. На сторінках цього видання друкувалися відомі в середовищі діаспори журналісти і релігійні діячі о. А. Великий, І. Гвань, о. Р. Головацький, Г. і О. Горбачі, О. Зеленецький, Б. Кузь, о. І. Назарко, З. Пеленський, С. Шах та ін. Вони порушували не тільки релігійні, але й насущні суспільно-політичні питання, важливі діаспорні проблеми. Сьогодні «Християнський голос» виходить нерегулярно, він став фактично офіціозом екзархату УГКЦ, який поширюється у нечисленних парохіях.

Українська еміграція у всі часи демонструвала світові приклад згуртованості, організованості. Життя на чужині завжди супроводжувалося численною і,

до речі, структуризованою за типами пресою ще від часу появи першої української газети «Свобода» на американському континенті у 1893 році, яка видається до сьогодні. Ініціаторами появи газет і журналів у різні періоди були церкви, громадські організації, політичні партії, науково-просвітницькі установи тощо. Преса утримувалася лише на кошти самих українців, які вважали себе бездержавниками. Друковане слово було не тільки засобом інформування, але міцною ланкою у плеканні української національної ідентичності.

Сьогодні українця, навіть того, хто згодився із нелегкою долею емігранта і який прагне отримати німецький, австрійський чи італійський паспорт, не можна назвати бездержавником. Україна є і буде, а її прагнення долучитися до числа країн Європейського Союзу – лише додатковий аргумент для того, щоб творити нову пресу у місцях скупченого проживання. І цьому могли б допомогти українські урядові чинники, але, вони, на жаль, анемічні. Мусимо погодитися з тим, що ні Посольство України в Берліні, ні консульства у нинішніх складних умовах не стануть промоутерами появи україномовних газет. Бо суціль українські реалії вимагають, насамперед, розбудови системи активної протидії наступові кремлівської пропаганди (інформаційної інтервенції) на материзні. Тому зусилля варто концентрувати саме на цьому напрямі.

А як діяти, приміром, у Баварії? На це запитання є відповіді, які сформулюємо замість висновків. Насамперед, цілком можливо відродити добру славу «Християнського голосу» як суспільно-релігійного часопису, який би на перших порах виходив хоча б двічі на місяць. Тут, природно, треба підсилити редакцію молодими кадрами з числа журналістів, які вже емігрували, або запросити перспективних газетярів з України. Така газета мала б дотримуватися добре виваженої тематичної політики. Серед іншого на її сторінках слід би аналізувати українські політичні реалії, еміграційні проблеми, чільне місце тут мало б надаватися темам молоді, історії, традицій, свят, обрядів тощо. Щоб урухомити «Християнський голос», треба доброї волі Владики Петра Крика, який очолює Апостольський екзархат у Німеччині і Скандинавії.

Недавно у Мюнхені утворилася т. зв. «дахова організація» – Об'єднання українських організацій у Німеччині, яку очолює колишня студентська активістка Леся Шрамко. Ця структура – наступниця Центрального представництва української еміграції в Німеччині, яке впродовж довгого часу функціонувало в столиці Баварії. Ідея концентрації зусиль новітньої еміграції заслуговує всілякого схвалення. Але ОУОН, окрім організації кількох успішних протестних акцій, ще не задекларувала своєї перспективної програми діяльності. Тому створюються сприятливі обставини для заснування хоча б журналу, який би виходив раз у місяць, був напівофіційним ОУОН і своєрідним об'єднуючим чинником розрізненої україномовної еміграції. На сторінках такого видання чільне місце мало б відводитися аналізові процесів, які відбуваються у середовищі переміщених осіб, оглядам подій в Україні, німецькій та європейській проблематиці, пов'язаній з українським питанням тощо. Аналоги таких видань існують. Приміром, Товариство української культури в Угорщині регулярно видає часопис «Громада», до речі, на кошти Міністерства державного управління та юстиції Угорщини. Кошти на видання можна шукати як у численних німецьких фундаціях, так і серед жер-

товної читацької аудиторії, а за умови доброго менеджменту отримувати їх від передплати.

Такі ж підходи варто застосовувати при заснуванні ще одного україномовного місячника (газети чи журналу) для і про студентів, які навчаються у Німеччині. Базою для такого часопису могли би стати Український Вільний Університет (тут здобувають магістерські і докторські ступені понад 200 випускників українських університетів) та Спілка українських студентів в Німеччині, які діють у Мюнхені. Таке видання, яке одночасно було б орієнтиром в німецькій системі вищої школи, можна було би успішно поширювати і в Україні.

Отже, хоча б три якісних україномовних друкованих періодичних видання на перших порах... Звичайно, вони не стали б альтернативою численній російськомовній пресі в Німеччині, яка очевидно фінансується Кремлем і «Газпромом», прозорість інтервенції яких варто розслідувати зацікавленим спецслужбам європейських країн. Але вони стали б тим підґрунтям, на якому варто розбудовувати пресу з відвертою і чесною метою національної ідентифікації.

-
1. Котлицька О. «А Порошенко – єврей?» / О. Котлицька // У нас в Баварії. – 2015. – № 2 (39).
 2. Мушловин О. Борис Райтшустер: последний московский фокус / Олег Мушловин // У нас в Баварії. – 2015. – № 2 (39).
 3. Мюнхен плюс, № 4 (169). – 2012. – квіт.
 4. Новая волна. – 2012. – 10 трав.
 5. У нас в Баварії. Интеграция – информация – реклама / Bei uns in Bayern. Integration – Information – Werbung. – 2012. – № 3 (12).
 6. www.PressaRu.EU

THE PRESS OF TODAY'S UKRAINIAN EMIGRATION IN GERMANY: ITS PRESENT AND FUTURE

Mykhaylo Prysyzhnyi

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky str., 49, Lviv, 79044, Ukraine
e-mail: journft@franko.lviv.ua*

The article examines problems of modern emigration from Ukraine in Germany (from the early 1990s to the present day) in relation to the shaping and development of printed periodicals. The emphasis is placed on the phenomenon of information domination of the Russian-language press not only in Germany but also in the whole of Europe. The author suggests the possibility of a centralized funding for these periodicals, which appears to be part of Russia's global and long-term destructive intervention in the European Union.

The author analyzes how several Russian-language publications – «Munhen-plus», «Novaya Volna», «Rayonka», «Vse pro vse», «Nashe vremya», «Vesti» –

are organized thematically. Special and considerable attention is paid to the evolution of the problems addressed in «U nas v Bavarii» across issues starting with the magazine's inception to the present day.

The author argues that if the Ukrainian-language newspaper «Hrystyanskyi holos», which comes out in Munich, is to function efficiently, it needs to be revamped. The article also provides a rationale for two new periodicals that could cover issues for the Association of Ukrainian organizations in Germany and the Union of Ukrainian students of Germany, which could be entirely self-supporting and cost-effective if competent management is provided.

Key words: present-day emigration, Germany, Russian-language press, Ukrainian-language press, thematic structure, advertising, Russia's information intervention, national identity.

ПРЕССА НОВЕЙШЕЙ УКРАИНСКОЙ ЭМИГРАЦИИ В ГЕРМАНИИ: РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Михаил Присяжний

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Генерала Чупринки, 49, г. Львов, 79044, Украина
e-mail: journft@franko.lviv.ua*

В статье основное внимание сконцентрировано на проблемах новейшей эмиграции из Украины в Германии (от начала 90-х годов прошлого столетия до сегодня), связанных со становлением и развитием печатных периодических изданий. Акцентируется на феномене превалирования русскоязычной прессы не только в Германии, но и на европейском континенте. Выдвигается тезис о централизованном финансировании этой периодики, что является составной частью глобальной, далеко идущей и разрушающей интервенции России в странах Европейского Союза.

Рассмотрено тематическую структуру нескольких русскоязычных изданий – «Мюнхен-плюс», «Новая волна», «Районка», «Всё про всё», «Наше время», «Вести». Отдельно исследовано эволюцию проблематики журнала «У нас в Баварии» со времени его основания до сегодня.

Автор мотивирует необходимость трансформации украиноязычной газеты «Христианский голос», издающейся в Мюнхене, и основание еще двух изданий как органов Объединения украинских организаций в Германии и Союза украинских студентов Германии, которые при условии продуманного менеджмента могли бы быть самоокупаемыми.

Ключевые слова: новейшая украинская эмиграция, Германия, русскоязычная пресса, тематическая структура, рекламный блок, информационная интервенция России, национальная идентичность.